

Готов за 5. клас?

Диагностичен тест по български език и литература + математика

Име: _____ Клас: _____ Дата: _____

СТАРТ

Това не е официален тест на МОН. Материалът е авторски диагностичен вариант, съобразен с актуалните области на компетентност и формата на НВО в края на IV клас. Работи спокойно, чети внимателно и показвай как мислиш!

Как се играе? • Отбелязвай отговорите ясно. • При задача със свободен отговор покажи стъпките си. • Ако се затрудниш, сложи ★ до номера и се върни към него.

1. ____	2. ____	3. ____	4. ____	5. ____
6. ____	7. ____	8. ____	9. ____	10. ____
11. ____	12. ____	13. ____	14. ____	15. ____
16. ____	17. ____	18. ____	19. ____	20. ____
21. ____	22. ____	23. ____	24. ____	25. ____

Моята цел: ☐ да работя внимателно ☐ да проверявам ☐ да не се отказвам

ЧАСТ I • БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

Време за работа: ориентировъчно 60 минути. Максимум: 100 точки.

МИСИЯ 1

Тук те чакат езикови задачи, четене с разбиране и една творческа мисия. Не бързай — точният отговор е по-важен от бързия отговор.

1. Коя дума е написана правилно? [Език • 3 т.]

- А) разходка
- Б) расдходка
- В) разхотка
- Г) разходга

2. В кое изречение е употребена правилно главната буква? [Език • 3 т.]

- А) През лятото посетихме град Варна.
- Б) През Лятото посетихме град Варна.
- В) През лятото посетихме Град Варна.
- Г) През лятото посетихме град варна.

3. Коя дума е сродна на „летя“? [Език • 3 т.]

- А) летище
- Б) лято
- В) лейка
- Г) лист

4. В кое изречение има подлог и сказуемо? [Език • 3 т.]

- А) Високата планина.
- Б) Птиците пеят.
- В) В зеления двор.
- Г) След училище.

5. Кое изречение е въпросително? [Език • 3 т.]

- А) Колко е часът?
- Б) Колко е часът.
- В) Колко е часът!
- Г) Колко е часът —

✂ Бърза проверка: прочети условието още веднъж.

6. В кое изречение думата „светъл“ е употребена като прилагателно име? [Език • 3 т.]

- А) Светъл е денят.
- Б) Светло ми е.
- В) Светлина озари стаята.
- Г) Светят звездите.

7. Коя дума е съществително име? [Език • 3 т.]

- А) бързо
- Б) рисува
- В) приятелство
- Г) красив

8. Коя форма е правилна? [Език • 3 т.]

- А) двама ученика
- Б) двама ученици
- В) две ученици

Г) два ученика

9. В кое изречение запетаята е поставена правилно? [Език • 3 т.]

- А) Мамо ела тук!
- Б) Мамо, ела тук!
- В) Мамо ела, тук!
- Г) Мамо, ела, тук!

10. Коя дума има само една представка и един корен? [Език • 3 т.]

- А) преписвам
- Б) играчка
- В) училище
- Г) планина

✂ Бърза проверка: прочети условието още веднъж.

11. Кое е изречението с пряка реч? [Език • 3 т.]

- А) Мила каза, че ще дойде.
- Б) Мила каза: „Ще дойда.“
- В) Мила щеше да дойде.
- Г) Мила дойде вчера.

12. Коя дума е написана правилно? [Език • 3 т.]

- А) незнам
- Б) не знам
- В) не-знам
- Г) незнам

13. Кое изречение е съобщително? [Език • 3 т.]

- А) Какъв прекрасен ден!
- Б) Ще дойдеш ли с нас?
- В) Днес ще посетим музея.
- Г) Ела веднага!

ЧЕТЕНЕ С РАЗБИРАНЕ

Прочети текста два пъти. След това отговори на въпроси 14–24.

В събота сутринта Алекс тръгна с дядо си към старата градска библиотека. Навън валеше ситен дъжд, но двамата не бързаха. В библиотеката дядо му показва малка дървена кутия. В нея библиотекарката пазеше картички, писани от деца преди много години. На една от картичките имаше рисунка на врабче и изречение: „Понякога най-малката добра постъпка променя целия ден.“ Алекс дълго разглежда картичките. На връщане той забеляза мокро кученце пред входа на блока. Остави чадъра си до него, а после потърси стопанина му. Когато кученцето се прибра, Алекс се усмихна. Не беше направил нещо голямо, но си спомни думите от картичката.

14. Къде отиват Алекс и дядо му? [Четене • 3 т.]

- А) в музей
- Б) в библиотека
- В) в парк
- Г) в училище

15. Какво има в дървената кутия? [Четене • 3 т.]

- А) книги
- Б) играчки
- В) картички
- Г) снимки

16. Какво е времето в началото на разказа? [Четене • 3 т.]

- А) снежно
- Б) слънчево
- В) ветровито
- Г) дъждовно

17. Какво изобразява една от картичките? [Четене • 3 т.]

- А) котка
- Б) врабче
- В) дърво
- Г) лодка

18. Кое най-добре обяснява посланието на картичката? [Четене • 4 т.]

- А) Малките добри дела имат значение.
- Б) Винаги трябва да бързаме.
- В) Дъждът разваля деня.
- Г) Книгите са най-важни.

□ Подсказка: търси доказателство в текста, а не само усещане.

19. Как постъпва Алекс с кученцето? [Четене • 4 т.]

- А) Подминава го.
- Б) Взема го вкъщи без да търси стопанина.
- В) Оставя чадъра си и търси стопанина.
- Г) Връща се в библиотеката.

20. Кое качество на Алекс се откроява най-силно? [Четене • 4 т.]

- А) любопитство
- Б) съобразителност
- В) грижовност

Г) нетърпение

21. Защо Алекс се усмихва в края? [Четене • 4 т.]

- А) Защото спира дъждът.
- Б) Защото кученцето е при стопанина си.
- В) Защото получава подарък.
- Г) Защото намира нова книга.

22. Кое заглавие е най-подходящо? [Четене • 4 т.]

- А) Дъждовната събота
- Б) Малката добра постъпка
- В) Старата кутия
- Г) Градската библиотека

□ Подсказка: търси доказателство в текста, а не само усещане.

23. Кое твърдение е вярно според текста? [Четене • 4 т.]

- А) Алекс не обича да чете.
- Б) Дядо му е написал картичките.
- В) Картичките са писани от деца.
- Г) Кученцето остава на улицата.

24. Подреди действията според текста: 1) Алекс вижда кученце. 2) Алекс разглежда картички. 3) Алекс тръгва към библиотеката. [Четене • 4 т.]

- А) 1, 2, 3
- Б) 3, 2, 1
- В) 2, 3, 1
- Г) 3, 1, 2

25. ТВОРЧЕСКА МИСИЯ

ДОБРО ДЕЛО

Напиши кратък текст от 3–7 изречения по ситуацията: „В междучасието виждаш, че твой съученик е забравил тетрадката си. Как постъпваш?“ Използвай подходящо заглавие и се постарай текстът да е ясен, свързан и грамотно написан.

Точки: 15 • Провери: начало/край на изреченията, главни букви, правопис, свързаност и ясна идея.

Самооценка: ☐ Много съм уверен/а ☐ Почти готов/а ☐ Имам какво да упражнявам

ЧАСТ II • МАТЕМАТИКА

Време за работа: ориентировъчно 60 минути. Максимум: 100 точки.

МИСИЯ 2

Чети внимателно числата, мерните единици и условията. При по-трудна задача можеш да си направиш кратка схема.

1. Кое число е най-голямо? [Числа • 3 т.]

- А) 408 099
- Б) 480 909
- В) 480 099
- Г) 408 990

2. Кое е числото преди 100 000? [Числа • 3 т.]

- А) 99 000
- Б) 99 999
- В) 100 001
- Г) 90 999

3. $7\,205 + 3\,895 = ?$ [Смятане • 3 т.]

- А) 10 100
- Б) 11 000
- В) 11 100
- Г) 12 100

4. $20\,000 - 7\,865 = ?$ [Смятане • 3 т.]

- А) 12 135
- Б) 12 235
- В) 13 135
- Г) 11 135

5. $306 \times 7 = ?$ [Смятане • 3 т.]

- А) 2 042
- Б) 2 142
- В) 2 242
- Г) 2 142

6. $8\,640 : 8 = ?$ [Смятане • 3 т.]

- А) 1 080
- Б) 1 008
- В) 108
- Г) 10 800

7. Кое число x удовлетворява $x + 375 = 1\,000$? [Неизвестно • 3 т.]

- А) 525
- Б) 625
- В) 675
- Г) 725

8. $3\text{ kg } 250\text{ g} = ?$ [Мерни единици • 3 т.]

- А) 325 g
- Б) 3 025 g
- В) 3 250 g
- Г) 32 500 g

□ Стоп-кадър: можеш ли да обясниш с думи какво търсиш?

9. 2 h 15 min = ? [Време • 3 т.]

- A) 125 min
- Б) 135 min
- В) 145 min
- Г) 215 min

10. Правоъгълник има дължина 8 cm и ширина 5 cm. Лицето му е: [Геометрия • 3 т.]

- A) 13 cm²
- Б) 26 cm²
- В) 40 cm²
- Г) 80 cm²

11. Квадрат има страна 7 cm. Обиколката му е: [Геометрия • 3 т.]

- A) 14 cm
- Б) 21 cm
- В) 28 cm
- Г) 49 cm

12. В кутия има 48 молива. Те се разпределят поравно в 6 несесера. Колко молива има във всеки? [Текстова задача • 3 т.]

- A) 6
- Б) 7
- В) 8
- Г) 9

13. В магазин имало 250 тетрадки. Продали 78. Колко останали? [Текстова задача • 3 т.]

- A) 162
- Б) 172
- В) 178
- Г) 182

14. Кое равенство е вярно? [Смятане • 3 т.]

- A) $4 \times 25 = 90$
- Б) $6 \times 15 = 80$
- В) $9 \times 12 = 108$
- Г) $7 \times 13 = 81$

15. Коя дроб е най-голяма? [Дроби • 3 т.]

- A) $\frac{1}{4}$
- Б) $\frac{1}{2}$
- В) $\frac{1}{3}$
- Г) $\frac{1}{5}$

16. В таблица са записани прочетени книги: Мая - 6, Ники - 9, Ива - 4, Сами - 7. Кой е прочел най-много? [Данни • 3 т.]

- A) Мая
- Б) Ники
- В) Ива
- Г) Сами

□ Стоп-кадър: можеш ли да обясниш с думи какво търсиш?

17. Колко книги са прочели общо четирите деца? [Данни • 3 т.]

- A) 24
- Б) 25

- В) 26
Г) 27

18. Една автобусна линия започва в 8:20. Пътуването до крайната спирка трае 45 min. Кога пристига автобусът? [Време • 4 т.]

- А) 8:55
Б) 9:05
В) 9:15
Г) 9:25

19. Периметърът на правоъгълник е 30 cm, а едната страна е 5 cm. Другата страна е: [Геометрия • 4 т.]

- А) 8 cm
Б) 10 cm
В) 12 cm
Г) 15 cm

20. В една библиотека има 4 рафта с по 125 книги. 80 книги са дадени за изложба. Колко книги остават на рафтовете? [Моделиране • 4 т.]

- А) 420
Б) 500
В) 580
Г) 600

21. В спортен клуб има 96 деца. Те се разделят поравно в 8 отбора. После във всеки отбор идват още 2 деца. Колко деца има във всеки отбор? [Моделиране • 4 т.]

- А) 12
Б) 13
В) 14
Г) 16

22. Фермер събрал 3 600 kg ябълки. В първия ден продал 1 250 kg, а във втория — 875 kg. Колко kg са останали? [Моделиране • 4 т.]

- А) 1 375
Б) 1 475
В) 1 575
Г) 1 675

23. Фигура е съставена от два еднакви квадрата със страна 4 cm, поставени един до друг. Каква е лицето на фигурата? [Геометрия • 4 т.]

- А) 16 cm²
Б) 24 cm²
В) 32 cm²
Г) 64 cm²

24. Има 5 еднакви кутии. Във всяка има по 24 топчета. 17 топчета са извадени. Колко са останали? [Моделиране • 4 т.]

- А) 93
Б) 103
В) 113
Г) 123

□ Стоп-кадър: можеш ли да обясниш с думи какво търсиш?

25. ФИНАЛНА МАТЕМАТИЧЕСКА МИСИЯ

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВО

25. Финална математическа мисия: В училищен двор има правоъгълна площадка с дължина 12 m и ширина 7 m. Около нея ще се постави ограда, но ще остане вход с ширина 2 m. Колко метра ограда са нужни? Запиши действията и отговора.

Покажи действията си и напиши отговора с мерна единица. Точки: 15.

Финална проверка: ☐ сметнах ☐ проверих ☐ написах единица ☐ отговорих с изречение

БРАВО! ТЕСТЪТ Е ГОТОВ.

Предай работата си на учителя. След проверката ще видиш кои умения вече са стабилни и кои заслужават още тренировка.

МОЯТА КАРТА

Моят резултат по БЕЛ: ____ / 100 Моят резултат по математика: ____ / 100

Моят следващ малък ход: _____

Използвани като нормативна опора: актуалните учебни програми за IV клас и моделите на МОН за HBO IV клас за учебната 2025/2026 г.

Готов за 5. клас?

Отделен ключ и насоки за проверяване

ЗА УЧИТЕЛЯ

Материалът е авторски диагностичен вариант, а не официален изпит на МОН. Форматът и областите са подбрани по актуалните модели и учебни програми за IV клас.

1. Накратко за съответствието

МОН посочва за НВО по БЕЛ в IV клас компетентности за прилагане на основни правила на книжовния език, четене и разбиране на текстове, отговор в комуникативна ситуация и създаване на кратък текст. Актуалният модел е 25 задачи: 13 езикови, 11 литературни и 1 творческа, за 60 минути.

За математика моделът е 25 задачи: 16 с избираем отговор, 4 с кратък свободен отговор, 4 с разширен свободен отговор и 1 задача с три подусловия; времето е 60 минути. Проверят се числа и действия, неизвестно число, мерни единици, геометрия, моделиране, логическо/пространствено мислене и работа с информация.

Диагностичният вариант е адаптиран за практическа работа и запазва ключовите умения, но не е копие на НВО и не представлява официален документ на МОН.

2. Ключ — БЕЛ

№	Отговор	Точки	Област
1	А	3	Език
2	А	3	Език
3	А	3	Език
4	Б	3	Език
5	А	3	Език
6	А	3	Език
7	В	3	Език
8	Б	3	Език
9	Б	3	Език
10	А	3	Език
11	Б	3	Език
12	Б	3	Език
13	В	4	Език
14	Б	3	Четене
15	В	3	Четене
16	Г	3	Четене
17	Б	3	Четене
18	А	4	Четене
19	В	4	Четене
20	В	4	Четене
21	Б	4	Четене
22	Б	4	Четене
23	В	4	Четене
24	Б	4	Четене
25	Свободен текст	20	Творческо писане

Критерии за задача 25 по БЕЛ (20 т.)

• 5 т. — изпълнена комуникативната задача и подходящо съдържание; • 4 т. — свързаност и последователност; • 4 т. — граматична и синтактична правилност; • 4 т. — правопис и пунктуация; • 3 т. — заглавие/изразителност. При неспазване на условието точките се намаляват според степента.

3. Ключ — математика

№	Отговор	Точки	Област
1	Б	3	Числа
2	Б	3	Числа
3	В	3	Смятане
4	А	3	Смятане
5	Б	3	Смятане
6	А	3	Смятане
7	Б	3	Неизвестно
8	В	3	Мерни единици
9	Б	3	Време
10	В	3	Геометрия
11	В	3	Геометрия
12	В	3	Текстова задача
13	Б	3	Текстова задача
14	В	3	Смятане
15	Б	3	Дроби
16	Б	3	Данни
17	В	3	Данни
18	Б	4	Време
19	Б	4	Геометрия
20	В	4	Моделиране
21	В	4	Моделиране
22	Б	4	Моделиране
23	В	4	Геометрия
24	В	4	Моделиране
25	15	21	Разширен отговор

Задача 25 — очаквано решение

Обиколка: $2 \times (12 + 7) = 38$ m. Входът е 2 m, следователно оградата е $38 - 2 = 36$ m.

Примерна рубрика (21 т.): 5 т. — правилен модел/формула за обиколка; 5 т. — правилно изчисление 38 m; 4 т. — правилно изваждане на входа; 4 т. — верен краен отговор; 3 т. — мерна единица и ясно представяне.

4. Интерпретация на резултатите

Препоръчителна диагностична скала (не е официална оценъчна скала на МОН):

Резултат	Какво показва	Следващ ход
90-100	Много добра готовност	Надграждане и задачи с повече разсъждение
75-89	Добра готовност	Упражняване на 1-2 конкретни слаби области
60-74	Частична готовност	Системно затвърдяване + работа по текст/моделиране
0-59	Нужна е допълнителна подкрепа	План по умения, малки стъпки и повторна диагностика

ЗАПОМНИ

Полезно е да се гледа не само общият резултат, а моделът на грешките: правопис/пунктуация, четене с разбиране, създаване на текст; при математика — пресмятане, мерни единици, геометрия, многостъпкови задачи и работа с информация.

Официална нормативна опора: МОН — учебни програми за IV клас и модели на HBO IV клас за учебната 2025/2026 г.